

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2024/2025 УЧЕБНА ГОДИНА.

Основните резултати от провежданите от Националния статистически институт (НСИ) ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции, за област Велико Търново са следните:

- през учебната 2024/2025 година в предучилищното образование (детските градини и подготвителните групи в училищата) са записани 6 337 деца;
- към 31.12.2024 г. функционират 85 училища, в които са записани 21 008 ученици (I – XII клас);
- основно образование през 2024 г. са завършили 1 695 ученици, а средно - 1 332;
- записаните в различните степени на висшето образование („бакалавър“ и „магистър“) за академичната 2024/2025 година са 15 293 лица;
- към 31.12.2024 г. за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ се обучават 355 лица, от които 35 са чужди граждани.

Предучилищно образование

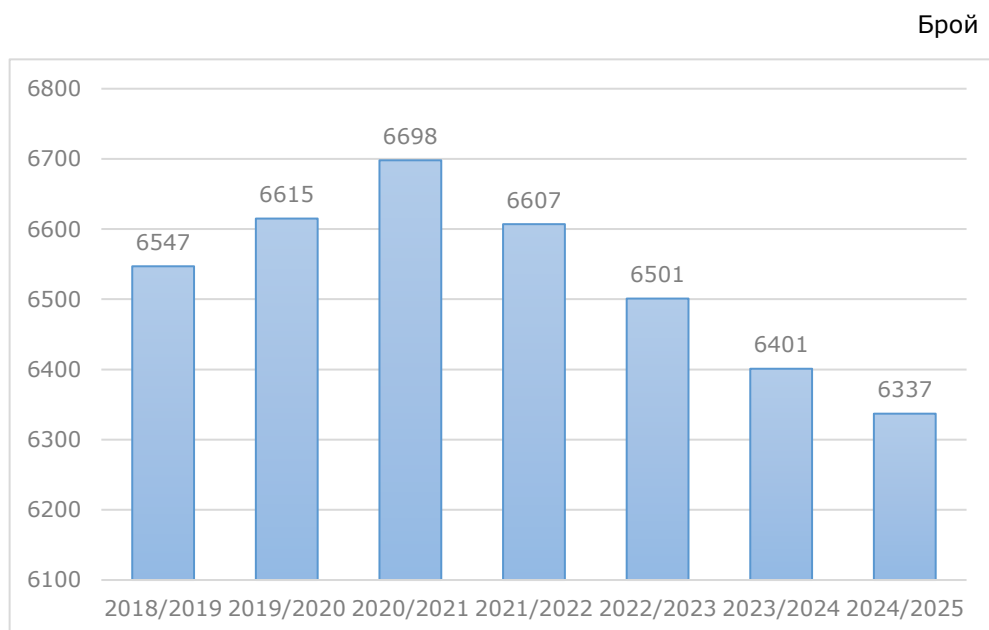
Към 31.12.2024 г. в област Велико Търново функционират 73 самостоятелни детски градини, от които 2 са частни, 40 са в градовете и 33 - в селата. Най-много детски градини има в общините Велико Търново - 25, Павликени - 10 и Горна Оряховица - 8. Най-малко - в община Сухиндол - 1. В предучилищно образование, провеждано в детските градини и подготвителните групи в училищата, са записани 6 337 деца, от които 50.8% са момчета.

Обхватът на децата в това образователно ниво, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване¹ за учебната 2024/2025 година, за областта е 92.8% (с 4.2 процентни пункта по-висок от средния за страната).

Средният брой деца в една самостоятелна детска градина за областта е 87, като в градовете е значително по-голям, отколкото е в селата. Една група се формира средно от 22 деца.

Педагогическият персонал, зает в предучилищно образование, е 651, като детските учители са 550, или 84.5% от общия брой.

¹ Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 - 6 години към броя на населението в същата възрастова група.

Фиг.1. Деца в детските градини в област Велико Търново

Училищно образование

Към 31.12.2024 г. в област Велико Търново функционират 85 училища, от които 6 начални, 40 основни, 2 обединени, 4 гимназии, 17 средни, 1 спортно и 15 професионални гимназии. В сравнение с предходната година броят се увеличава с 1 (начално).

През учебната 2024/2025 година броят на учениците, записани във всички видове училища в региона, е 21 008, от които 20 635 са записани в държавни, а 373 в частни училища. Средно на една паралелка в държавните училища се падат по 19 ученици, а в частните - по 16.

В професионални програми са записани 5 590 ученици, като сред тях преобладават момчетата - 58.6% от общия брой.

Обхватът на училищното образование, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване² за учебната 2024/2025 година, е:

- 95.2% за началния етап на образование (92.7 % за страната),
- 93.1% за прогимназиалния етап (89.6% за страната) и
- 91.5% за гимназиалния етап (84.7% за страната).

Основно образование през 2024 г. са завършили 1 695 ученици, а средно - 1 332.

² Груповият нетен коефициент на записване в училищното образование е изчислен в проценти като отношение на броя на учениците на възраст 7-10 години в началното образование, 11-13 години в прогимназиалното и 14-18 години в гимназиалното образование към броя на населението в същите възрастови групи.

Степен на професионална квалификация е придобита, както следва:

- първа степен - 5 ученици;
- втора и трета степен - съответно 56 и 671 ученици.

При завършилите програми за придобиване на трета степен професионална квалификация най-висок е относителният дял на учениците, изучавали специалности в област³:

- „Услуги за личността“ (20.4%);
- „Информатика“ (19.7%);
- „Техника“ (17.9%);
- „Изкуства“ (15.1%).

През учебната 2024/2025 година учителите (вкл. директори и заместник-директори с преподавателска заетост) във всички видове училища са 2 237, от които 74.1% са със завършена образователно-квалификационна степен „магистър“. В учителската професия преобладават жените - 79.8% от общия брой, а една трета от всички учители са на възраст 55 или повече години.

Професионално обучение за възрастни

В област Велико Търново в програми за професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение и професионални гимназии през 2024 г. са били записани 260 лица на възраст 16 и повече години. По степени на професионална квалификация разпределението им е следното: първа степен - 99, втора степен - 28 и трета степен - 133 души.

За придобиване на четвърта степен професионална квалификация в професионален колеж са се обучавали 68 курсисти по специалности в областта „Обществена сигурност и безопасност“.

Висше образование

През учебната 2024/2025 година студентите в област Велико Търново, записани в трите образователно-квалификационни степени (ОКС) „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“, са 15 648 лица.

За придобиване на ОКС „професионален бакалавър“ няма записани студенти.

³ За професионалното образование и обучение областите на образование са представени според Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

Университети и специализирани висши училища (образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“)

В област Велико Търново функционират три висши държавни училища. През учебната 2024/2025 година за придобиване на ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в тях се обучават 15 293 студенти. Български граждани са 15 128 или 98.9% от всички студенти, а чужди граждани - 165 лица.

През 2024 г. са се дипломирали 4 148 души, от които придобили ОКС „бакалавър“ са 1 850, а ОКС „магистър“ - 2 366.

Броят на дипломираните е най-висок в областите на образование „Бизнес и администрация“ (32.8%), „Образование“ (28.8%) и „Науки за обществото и човешкото поведение“ (14.2%).

Образователна и научна степен „доктор“

Към 31.12.2024 г. в област Велико Търново се обучават общо 355 докторанти, като от тях 57.5% са жени. По относителен дял на учащите се докторанти област Велико Търново заема четвърто място (7.1%) след областите София (столица) - 57.0%, Пловдив (11.3%) и Варна (9.2%).

Чуждестранните докторанти са 35, или 9.9% от общия брой в областта.

През 2024 г. образователна и научна степен „доктор“ са придобили 93 души, от които 50, или 53.8% са жени.

Най-голям е делът на дипломираните в следните области на образование:

- „Образование“ - 21 души (22.6%);
- „Науки за обществото и човешкото поведение“ - 19 души (20.4%);
- „Хуманитарни науки (без езици)“ - 11 души (11.8%);
- „Изкуства“ - 10 души (10.8%);
- „Право“ - 9 души (9.7%);
- „Бизнес и администрация“ - 8 души (8.6%).

Методологични бележки

От 2021/2022 учебна година Националният статистически институт (НСИ) промени източника на данни за изследванията на предучилищното и училищното образование, като използва изцяло информация от административните регистри на Министерството на образованието и науката, поради което е налице прекъсване на динамичния ред. Допълнителна информация е публикувана на интернет сайта на НСИ към метаданните за изследванията (<https://nsi.bg/bg/node/3415> и <https://nsi.bg/bg/node/3433>).

От учебната 2023/2024 година НСИ промени източника на данни за студентите и докторантите във висшето образование, като използва изцяло информация от административните регистри на Министерството на образованието и науката, поради което е налице прекъсване на динамичния ред.

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба в България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011) и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42.